

Нова српска политичка мисао

[Куда иде Србија](#)

Српски пут у ЕУ-топију

Мирослав Н. Јовановић

субота, 13. јануар 2018.

1. Увод

Нефункционална Европска унија (ЕУ) се урушава и саморазмонтирава уживо пред нашим очима. Не само што већ једну деценију земље чланице не могу да се договоре скоро о нио чему битном (монетарна и фискална политика, криза еврозоне, расподела најезде миграната из муслиманског света, енергија, гасоводи, незапосленост, признавање независности Косова и Метохије, оружани напад на Либију, подршка побуњеницима широм Блиског истока, генетски модификована храна, граница исмеђу Словеније и Хрватске,...), већ се несклад злоћудно шири и на много дубљем плану унутар ЕУ. Ово је очигледно посебно на ободима ЕУ. Земље чланице ЕУ не само да су на географској периферији ЕУ, већ све више постају и политичка периферија ЕУ. Поврх свега ту је и стварање непринципијелних коалиција које владају у земљама ЕУ и које првенствено воде бригу о сопственим интересима како и даље да остану на власти, а не за добробит народа.^[1]

Најновији пример дезинтеграције, истина споре, у ЕУ је Споразум о одбрани између Британије и Пољске потписан крајем 2017.^[2] Овај 'споразум говори мање о сарадњи између две земље, а много више о спором назадовању Европе ка реалностима које су владале пре стварања ЕУ'.^[3] Земље чланице ЕУ све више стављају у први план свој национални интерес (са пуним правом), па све више и радије улазе у билатералне споразуме са другим државама него што то чине на мултилатералном плану.

Овај чланак се наставља на наше пређашње расправе на тему Србије и њеног бесконачног пута ка ЕУ. Износи се понашање ЕУ према бившим социјалистичким земљама које су приступиле ЕУ, несхватање функционисања ЕУ, 'коначно' решење за Косово и Метохију као услов за приступање ЕУ, референдум као недвосмислено изражавање народне воље и попуштање Србије пред притисцима из централе ЕУ. Закључак износи предлог шта Србија треба да учини у оваквом неповољном склопу ствари.

2. Понижавање Истока

Занемаривање, чак понижававање истока ЕУ, рецимо Пољске, било је очито и код реизбора Доналда Туска за Председника Савета ЕУ 2017. Његова родна Пољска у којој је био премијер (2007-14) била је изричито против таквог реизбора, али је 'бриселска машинерија' ипак успела да га поново устоличи на то место.^[4] Остављамо политичарима и правницима да расправљају о томе колико је реизбор Туска био легалан, а колико легитиман.

Постављени (а не од народа избрани) управници у централи ЕУ критикују Пољску због 'недемократског' понашања.^[5] Пољска, али и друге земље, вероватно нису схватиле да се приступањем ЕУ губи значајан део неприкосновености (суверенитета) државе. Пољској се замера: што планира да повећа контролу над системом судства (да га политизује са циљем да га очисти од остатака судија из комунистичког режима); што одбија да прими мигранте из муслиманских земаља; што је државна власт повећала контролу над радијом и телевизијом; што намерава да ограничи рад иностраних медија; и што не дозвољава прекиде трудноће изузев у строго ограниченом броју случајева. Пољској се прети санкцијама које укључују одузимање права гласа у ЕУ на основу члана 7 Лисабонског уговора и ускраћивање фондова из буџета ЕУ. Дакле, неизабране технократе у централи ЕУ из Брисела покрећу поступак за кажњавање демократски избране владе земље чланице!^[6] Која је земља следећа мета? Мађарска? Чешка? Нова влада у Аустрији је такође под лупом ЕУ.

Контра-аргумент технократама у Бриселу је да је Пољска влада избрана на демократским изборима и да изражава народну вољу јер има његово овлашћење потврђено на ваљаним изборима. Исто може да се каже и за владе у Чешкој, Мађарској и Аустрији. Како и због чега такве владе могу да се критикују да су недемократске? Казнене мере против Пољске највише су усмерене као мера застрашивања према осталим земљама чланицама које су биле у бившем Источном блоку. Мађарска намерава да искористи право вета на такву одлуку против Пољске.

У исто време када је почела процедуру за увођењем казних мера против Пољске, Европска комисија затвара очи над бруталним поступањем шпанске полиције против демонстраната у Каталонији током октобра 2017. или над лошим опхођењем према азилантима у камповима у којима се налазе. Двоструки стандарди у централи ЕУ? Не, већ спровођење прихваћених принципа на начин како ветар дува у датом тренутку. Ако се тако поступа према државама пуноправним чланицама, какве тек принципијелне ставове могу да очекују земље које стреме ка чланству у ЕУ?

Немачка, тј. Ангела Меркел канцеларка немачке, самовољно је позвала мигранте да

дођу^[7] у ту земљу 2015, а да за то није унапред питала никога у ЕУ. Када јој је пристигло милион-два миграната, Немачка у новој ситуацији жели европску солидарност тако да све земље чланице ЕУ поделе тај терет. Пољска, Чешка, Мађарска и друге земље централне Европе нису биле колонијалне силе и имају одређене отворене отпоре против имиграције из ваневропских земаља.^[8] Наведене земље су пре спремне да изгубе фондове уз Брисела (као 'казну') него да прихвате обавезне квоте за пријем нежељених ваневропских миграната, поготово ако су Муслимани. Чак и старе земље ЕУ имају очигледне проблеме са интеграцијом миграната у своје друштво и са њиховим неприкладним понашањем према женама, без обзира на ограђене зоне у којима би жене требало да се осећају безбедно. Јединство ЕУ и по питању миграната не постоји, а није ни на виду.

Земље оснивачи ЕУ имале су другачији систем државне управе од оних које су им се касније придружиле. Британија, рецимо, није имала Врховни суд до 2009; навећим делом XX века имала је само државни радио и телевизију и спречила је приступ том тржишту осталим актерима; Француска је имала закон који није дозвољавао да се вређа председник; а Немачка је забрањивала нацистичке политичке покрете.^[9] Оно шта је јасно у вези са Пољском, Мађарском и Чешком је да је њихова јавност изабрала да се не хармонизује са Европом на исти начин и због истих разлога због којих је Британија изабрала да не остане у ЕУ.^[10]

Хармонизација унутар ЕУ укључује много тога, скоро све видове живота и рада почевши од дужине мердевина, дозвољене закривљености краставаца, преко статистике, висине штикли које носе фризерке на послу, благостања животиња у оборима, па све до обавезног броја миграната из муслиманског света које свака земља ЕУ мора да прими.

Хрватска је у лето 2017. 'изненада' драконски повећала таксе за фитосанитарни преглед увоза хране из земаља ван ЕУ са €12 на €270 по камиону од 20 тона. Како Хрватска не увози велике количине хране из Азербејџана или Непала, та се мера првенствено односи на земље бивше Југославије. Хрватска може и треба да штити своје домаће произвођаче. То је нормалан и очекиван задатак сваке демократске власти да првенствено спроводи политику у сопственом националном интересу. Није то никакав злочин. Хрватској се може и она спроводи мере нецаринске заштите. Док је централа ЕУ у Бриселу потпуно незаинтересовано гледала на наведену ствар (иако је заједничка политика у трговини искључива надлежност ЕУ тј. Европске комисије у Бриселу), дотле су погођене земље у региону, првенствено Србија, буквално вриштале у погледу наметнитог 'трговинског рата' који их погађа. После неколико седмица, Хрватска је једнострано повукла наведену меру без последица. Довољно да заштити своје пољопривреднике у критичној сезони. Још једном, може им се. То је само једна мала коцкица у огрмној слагалици на бескрајном и сулудом путу Србије у распадајућу ЕУ.

Емануел Макрон, председник Француске, је био незадовољан крхком Европом и рекао је да 'Европа какву знамо је сувише слаба, сувише спора, сувише неефикасна, али само нам Европа даје могућност да играмо на светској сцени у времену великих, савремених изазова.'^[11] Осим тога, он има и амбициозан план за ЕУ: стварање наднационалне државе. План укључује формирање заједничког буџета за одбрану; заједничку силу за војне интервенције; министра финансија за евро-зону; заједнички буџет за евро-зону; и друге федералне институције. Главни партнер, Немачка, углавном оклева и има сумње у вези са овим федералним корацима, јер би то у крајњој линији значило да ће

вероватно немачки порески обвезници сносити трошкове оваквог развоја догађаја. Будућност ЕУ ће се веома разликовати од њене динамичне прошлости, док ће прикључивање нових кандидата бити све теже и теже.

Дојче веле је објавио оно о чему говоре политичари на Западу, а то је да 'Садашња ситуација у Европској унији све више личи на Југославију пре њеног распада.'^[12] Покушава се задржавање на окупу нечега што се полако растаче. Дакле, периферија ЕУ или својевољно напушта ЕУ као што то чини Британија, или је одгурнута као што се то дешава са истоком ЕУ. Југ ЕУ је под економском омчом еврозоне која гуши економски полет у држави. Италија није имала никакав реалан економски раст већ две деценије од када је уведен евро. Да ли то све власт у Србији види и схвата? Или је и даље опчињена митом о ЕУ и води државу и народ у пропаст?

3. Како власт у Србији схвата Европску унију, ако је схвата

ЕУ није више пројекат који је првенствено фокусиран на трогвину и економију како се често и лажно приказује у Србији. ЕУ постаје подухват који полако поништава целокупну сувереност држава чланица. Због тога Британија напушта ЕУ јер жели да очува своју слободу. Британија као врло стара и држава са богатим искуством сматра да је за њено благостање сада и убудуће боље бити ван ЕУ.

Треба имати на 'радарском екрану' чињенице да постоје свесне (или несвесне) тежње у Европи да се створи једна над-држава која би укључила Француску, Немачку и Бенелукс. То би могло да буде или унутар постојеће ЕУ или ван ње. То значи да би и исток Европе који има специфичну организацију друштва и југ Европе који се налази у економском беспућу могао лако да остане ван токова у средишту садашње ЕУ. А ако се икада Србија (или то што од ње преостане) прими у чланство ЕУ, биће то у дубоки подрум (трећа лига) архитектуре ЕУ.

Све ће то ЕУ позлатити максима је заслепљених или плаћених евроентузијаста и у ЕУ, али и у Србији. Власт у Србији или не схвата или није у стању да схвати

функционисање^[13] и захтеве и ЕУ и њених земаља чланица. Свака земља чланица ЕУ има право вета на проширење ЕУ и то на много нивоа током бескрајног поступка пријема у чланство. Рецимо, шта сматра премијерка Србије:

Када је реч о Косову, Брнабић је на питање да ли одбијање Србије да призна Косово може да омета пут Србије у ЕУ одговорила да тај проблем "не стоји" јер неке чланице ЕУ такође нису признале Косово. "Не знам зашто би то било нешто друго. Шпанија је рекла да 'чак и да Србија призна Косово, она никада неће'. Не мислим да ће то бити предуслов за улазак у ЕУ", рекла је Брнабић.^[14]

Наведено мишљење може да има само онај ко верује да се деца рађају у купусу или да их доносе роде. Многе земље чланице ЕУ спремне су понаособ да поставе ултиматум Србији да призна независност Косова и Метохије као услов за даљи напредак (отварање или затварање поглавља) на путу ка ЕУ. То је само питање времена. На крају процеса, свака земља чланица ЕУ треба да ратификује споразум о приступању нове државе ЕУ. То уопште није никаква формалност. Поједине земље ЕУ имају обавезу да о таквом питању распишу народни референдум.

Наведено виђење премијера Србије је само наставак онога што је раније изјавио Ивица Дачић, тадашњи премијер Србије: 'ми прво треба да уђемо па ћемо видети да изађемо ако је лоше.'^[15] Слично је поновио 'потребно је ући у ЕУ, а уколико нам се не свиђа лако ћемо изаћи'.^[16] Оваква изјава, чак државна политика, захтева озбиљно објашњење јер показује да му познавање функционисања ЕУ није јача страна. Неколико битних непознаница треба да буду разоткривене:

- ЕУ није експрес ресторан да се у њега улази и излази како се коме кад прохте.
- Како се тешко приступа ЕУ, тако се из ње тешко и излази. Муке које има Британија при изласку из канци ЕУ оповргавају овакво виђење највиших државника у Србији. Не схвата се у врху власти какава је ЕУ хидра.
- Главна ствар на коју треба да одговоре Дачић и сви други који тако мисле и делају је следећа: ако Србија напусти ЕУ, да ли ће да добије назад своја уложена средства? Тај улог може лако да буде прихваћена независност Косова и

Метохије; уништење Републике Српске као административно-политичко-територијалне јединице; па питања око Војводине, Рашке области,...

4. 'Коначно решење' за Косово и Метохију?

Покренути унутрашњи дијалог о Косову и Метохији помало личи на формалност, замајавање јавности и скретање пажње са јасног проблема. Таквим режираним дијалогом унутар одређених (јавних?) кругова власт покушава да испипа пуле преко стручне јавности и да потом стави шећерни прелив на будућу озваничену одлуку о истинском одустајању од Косова и Метохије, а све због погубног пута ка ЕУ. Прича може да се развије у смислу да имамо веће користи од боравка у (распадајућој) ЕУ, па то морамо да прихватимо због будућих генерација. Зато на крају режираног дијалога може да буде подметнут неки 'Урош нејаки' да објави и потпише погуибни документ.

Ако власт истински жели да сазна став народа о том питању, тада нема бољег и јаснијег начина од постављања тог питања на референдуму. У Швајцарској, рецимо, постоји отворена јавна расправа и о много мање важним питањима за државу, али референдум даје последњу реч после које нема недоумица о томе шта треба учинити. Народ може да изрази непосредно и јасно своје мишљење и никакви магловити, јалови или 'штимовани' унутрашњи дијалози нису потребни. Али власт у Србији није сада спремна на такав непосредан дијалог са народом.

Непосредан дијалог са народом по одређеном питању у вези са Косовом и Метохијом и по питању о ЕУ може да дође на дневни ред али тада ће бити прекасно. Власт лако сада може да каже да је народ гласао на изборима за ту и ту партију и ту је крај приче. На жалост, приликом безбројних и учесталих избора, приступање ЕУ се све мање и мање јасно истиче, то је питање некако забашурено. Све се дешава без јасног овлашћења (мандата) од стране народа по питању приступања Србије ЕУ и по питању цене која је пред столом за такав чин. Та цена је фактичко отуђење Косова и Метохије од Србије, а зарад магловитих обећања о ЕУ која се растаче пред очима света.

Решење за проблем повезан са Косовом и Метохијом тражи се још од 1389. и још увек га нема. Велики је залогај власти у Србији покушај да се 'коначно' реши тај проблем на убрзани начин током 2018. Проблем је такав да ни много умешније генерације политичара пре садашње нису успеле да га реше и то у много повољнијем међународном окружењу за Србију. 'Решење' у садашњем тренутку и под текућим притиском са Запада је такво да оно подразумева потпуни пораз и понижење Србије и Срба. Србија ће у оваквој ситуацији да изгиби све, а да за узврат не добије ништа, изузев ако се за 'нешто' сматра отварање нових поглавља која су подлога за нова бесконачна условљавања. Оно што је отето, то ће вероватно бити повраћено, али оно што се преда за зеленим столом, то је пуштено низ воду. Борба слабашне Србије са политичким 'ајкулама' са Запада је у оваквим околностима унапред изгубљена за Србију.

Аутопут који треба да повеже Ниш, Приштину и Драч назван је 'Аутопут мира'. Такво име је дато са снажном стаљинистичком поругом да се умилистави централа ЕУ. Такво име неодољиво подсећа на име аутопута 'Братства и јединства' који је на траси Београд-Загреб. Даљи коментар је непотребан. Цела Србија се задужује за стотине милиона евра и сви домаћи порески обвезници ће да плаћају за тај нови пут који би можда највише користио НАТО солдатеки; да га рабе немачки, хрватски, албански, дански и други НАТО тенкови; да вршљају по Србији и да за употребу не плате никакву надокнаду јер имају дипломатски имунитет (док оних неколико руских спасилаца и ватрогасца у Нишу који помажу Србији да очисти државу од НАТО бомби то немају већ годинама!). Да ли је разумно правити такав нови пут за друге, задуживати државу вероватно у земљама ЕУ, а оставити у запећку боље путно повезивање Зајечара, Босилеграда или Крупња са средиштем Србије?

Сматрамо да је најбоље решење за сада за Србију 'замрзнут конфликт' који би трајао све док се не промене међународне околности које би биле у прилог Србији јер тренутне уопште то нису. Па нека траје колико год треба. Међународне околности се споро, али видно мењају у прилог Србије. Због тога уопште не треба стрмоглаво журити да се вечно(?) решење пронађе сада. Треба одуговлачити, баш како то раде садашње власти у Приштини, а да за то немају баш никакве санкције, док је Србија под невиђеним притиском. Треба битно успорити процес. Ако се 'решење' за Косово и Метохију 'пронађе' у садашњим околностима и под притиском Запада, учесници и потписници тог пројекта (Србија може да подметне и неког свог 'Уроша нејаког') могу можда да приме чак и највише међународне награде за решавање тешких проблема на миран начин. Међутим, и такве највише међународне награде су прилично обезвређене јер се међу пређашњим примаоцима налазе и терористи и ратни хушкачи и они под чијом влашћу се масовно протерују из државе људи који су друге вере. Суд историје је неминован, а гуслари ће као и увек опевати 'успех' решења, а поготово његове учеснике.

5. Референдумом народ најјасније изражава своју вољу

Да ли се министри као што су то Зорана Михајловић и Јадранка Јоксимовић (и многи други) обавештавају о томе шта се догађа у ЕУ? Централа ЕУ у Бриселу је презаузета проблемима око изласка Британије из ЕУ, санкцијама према својим источним чланицама, спасавању еврозоне и мигрантима. Проширење није нинакаквом истинском списку приоритета ЕУ. Због тога челници ЕУ примају на разговоре највише државнике из бивше Југославије у Бриселу у ноћним сатима тек после свог рада на битним стварима за ЕУ.

Михајловићева се својом изјавом о олако обећаној брзини приступања ЕУ 'Србија ће до 2020. бити део Европске уније'^[17] ставила у исти кош са Зораном Живковићем, Божидаром Ђелићем и Борисом Тадићем који су без покрића олако лицитирали о релативно хитром приступању Србије у ЕУ.^[18] Проширење ЕУ, поготово приступање Србије ЕУ, није никакав приоритет за ЕУ.^[19]

Бели папир о будућности Европе – прогнозе и сценарија за ЕУ (од 27 чланица) до 2025. (*The White Paper on the Future of Europe – Reflections and Scenarios for the EU27 by 2025*)^[20] представљен је јавности 01.03.2017. године. Овај документ је званична политичка платформа за могући развој ЕУ у будућности. Реч *проширење* у њему није уопште споменута. Стога, све слатке речи које пролазни политичари упућују државама у чекаоници ЕУ треба узети са великом резервом и неверицом.

Чим је аеродром Никола Тесла концесионо додељен француској фирми на 25 година, председник Србије Александар Вучић је истог дана разговарао са француским председником Емануелом Макроном о 'европском путу Србије.'^[21] Сви порески обвезници плаћају државну управу у Србији. Да ли је тај државни апарат обавестио председника Вучића да је председник Француске Макрон отворено говорио о могућем распаду ЕУ^[22] само један дан пре разговора са председником Француске?

Шта год ЕУ политичари и дипломате говорили државама на чекању, то има строго временско ограничење, а то је њихов мандат у органима ЕУ или у земљама чланицама ЕУ (што је приближно четири године). Они могу лако обећати једну ствар и добити озбиљне уступке у земаља из чекаонице, док ће следећа поставка ЕУ политичара можда имати потпуно другачији поглед и неће бити обавезана претходним низом вербалних (и других) обећања.

Споменути датуми из Брисела о могућем приступању ЕУ неке далеке 2025. године немају неку значајнију стварну вредност.^[23] Служе само за наставак замајавања политичара и јавности као што је то била Понзијева банкарска пирамида. Изјаве и лицитације о таквим датумима немају готово никакву вредност јер нису јасно предочени сви појединачни услови за приступ ЕУ.

Потпуно непознати коначни услови за приступање ЕУ све више личе на лабаву понуду о браку у даљој будућности у којој богати младожења обећава брачну заједницу сиромашној девојци. Не спомиње унапред све услове за брак како би та девојка могла можда и да се предомисли. Не каже јој унапред какав мираз захтева; каква ће да свира музика на свадби, хоће ли то бити Моцартов Реквијем или трубачи Фејата Сејдића; да ли ће да 'испроба' девојку пре венчања како пече палачинке или како се бори у ративима које води младожења; да ли ће морати да се јавно одрекне пре брака својих родитеља, сестара, браће, осталих рођака, пријатеља;... Не спомиње се да ли би девојка пристала да се уда за младожењу ако је болестан? Од чега: прехладе, леукемије или сиде? Ништа од тога није јасно предочено. Док се све то не зна унапред, да ли би нека разумна девојка пристала на такву понуду о брачној заједници?

Питамо унапред да ли је међу бројним условима за приступање Србије ЕУ и

- Предаја Хрватској половине леве обале Дунава (све око Апатина)?^[24]
- Укидање Резолуције 1244 Савета безбедности.
- Косово као пуноправни члан Уједињених нација?
- Размена амбасадора између Србије и Косова?
- Реално уништење Републике Српске и њено присиљавање да се утопи у Муслиманско-хрватску федерацију?
- Отцепљење Војводине, Рашке области, ...

Док се наведено јасно не предочи јавности у Србији унапред у писаној форми, Брисел ће и даље да држи власт у Србији излизаним обећањима на кратком поводцу. Таква обећања о 'европском путу' Србији из централе ЕУ више немају значај и због тога јер се не зна каква ће да буде ЕУ у будућности, ако буде постојала. Да ли ће ЕУ да буде и даље привлачна и за садашње земље чланице и за оне које то још нису. То је само олако дато обећање пролазних поитичара из Брисела који имају ограничени мандат у времену. Сетимо се како је обећано Русији да неће бити проширења НАТО на исток. И

шта се догодило? НАТО је сада на самој граници Русије. Наивни политичари у Србији наседају на слаткоречивост ЕУ, прихвате и неке фондове из Брисела, а за узврат неповратно растачу дедовину. Коначни услов за улазак Србије у ЕУ је следећи: бесконачно испуњавати неограничени списак свих будућих услова.

Мишљења смо да ће централа ЕУ и многе њене земље чланице (свака има право вета на проширење и на сваки корак у бескрајном преговорима) захтевати све наведене тачке од Србије на све мање прикривени начин. И не само да ће захтевати наведено, већ и много више од тога. Да ли вреди настављати преговоре са ЕУ чак и ако буду захтевали само једну од наведених тачака?

Запад, укључујући и ЕУ, све мање прикривено захтева једнострано одрицање Србије од 15% своје територије.^[25] *А шта Србија добија за узврат?* Србија добија отварање нових поглавља за приступ ЕУ, а то је само подлога за нова условљавања и уцене. После Косова у УН, долази на ред лева обала Дунава, па Република Српска, па тако у недоглед до коначног (само)уништења.

Власт може да тешко злоупотреби обећани референдум о приступању Србије ЕУ на следећи начин. То најбоље осликавају речи Јадранке Јоксимовић, министарке без портфеља задужене за европске интеграције. Наводимо:

‘Министарка је на пленарном заседању Националног конвента о ЕУ позвала представнике цивилног друштва да грађанима објасне да европске интеграције нису процес на који нас тера Брисел, већ механизам помоћу којег радимо ствари брже и боље у нашу корист.

Она је рекла да ће пред чланство у Унији бити одржан референдум, као и да наше европске интеграције имају легалитет и легитимитет.

"Наравно да постоји референдум као опција, да се на крају грађани у финалној фази опредељују на основу свих предочених успеха и проблема, да ли је чланство легитиман избор за Србију", рекла је Јоксимовићева.^[26]

Наведено обећање звучи као јасно обраћање народу и обећање да ће народ да одлучи о приступању Србије ЕУ једног далеког дана у будућности. Сигурни смо да би министарка требало да добро зна да би такав референдум био потпуно бесмислен и непотребан у наведено време. Разлог је тај што када се дође до те тачке када би се народу понудио референдум, Србија би тада већ 98% била у пуном чланству ЕУ кроз деценијама дуге ‘преговоре’ о поглављима о приступању ЕУ. Због тога би такав референдум значио у бити мање од стављања тачке на слово ј.

Ако је референдум о приступању Србије ЕУ потребан, он је већ закаснео. Ипак није прекасно да се народ и *сада нита* на јасан и непосредан начин једноставним питањем:

Да ли сте за то да Србија настави преговоре са ЕУ о пуноправном чланству у ЕУ и да за то плати цену коју ЕУ буде захтевала од Србије?

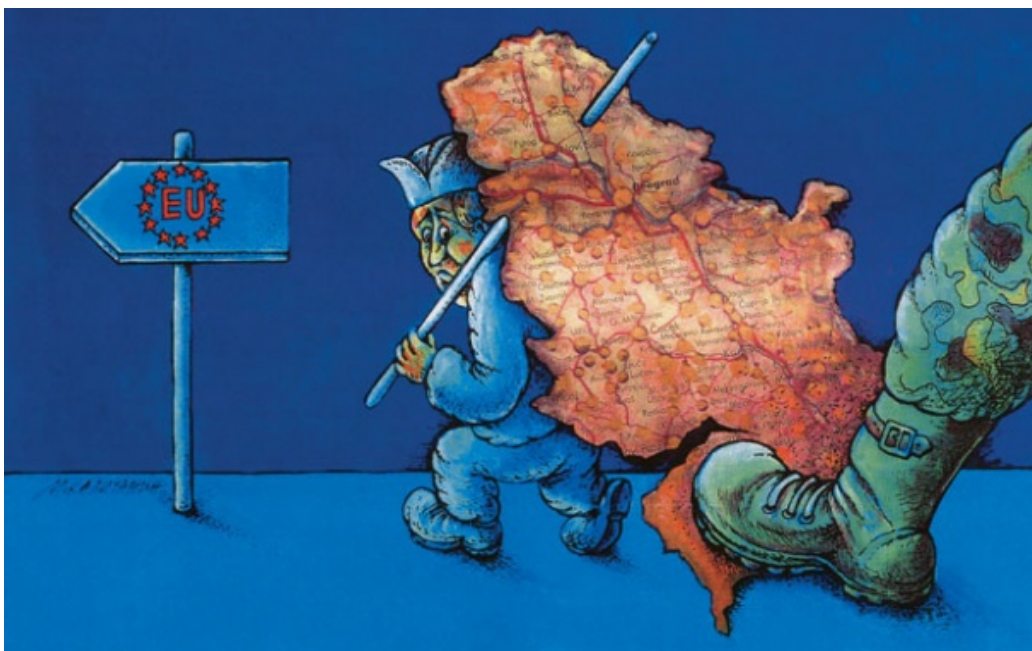
Међутим сумњамо у то да ће власт да пружи такав референдум народу сада, док још увек није прекасно. Ако је све тако чисто, добро, убедљиво и веродостојно у вези са ЕУ, због чега не питати народ непосредно сада? Тада би се добило недвосмислено

овлашћење (мандат) од народа. Власт се ипак помало прибојава одговора народа на то питање. Зато власт немушто провлачи одговор у смислу: није потребно да питамо народ јер је народ гласао за нас, а ми смо за приступање ЕУ. ЕУ је (скривено) провучена у пакету на мала врата, а без да је народ за то непосредно и јасно питан.

Одлазак тако значајне, моћне и демократске државе као што је то Британија велики је ударац и на веродостојност и на губитак утицаја за ЕУ. Одласком Британије годишњи буџет ЕУ остаје краћи за нето €11 милијарди.^[27] озбиљне прерасподеле средстава унутар буџета су извесне, а приоритет имају унутрашње економске политике ЕУ и њене слабо развијене чланице. Земље ван ЕУ остају у запећку. Приступање ЕУ каква је она сада је као долазак на величанствени пријем али у 5 сати ујутро када је сва храна поједена, добро пиће попијено, а девојке одведене кућама. Остали су само ужегли крекери и срча, па чак можда и време за аутопсију.

6. Власт у Србији увек на крају прихвати притисак из Брисела?

Због велике неизвесности у погледу будућности ЕУ, и Брисел и Немачка и остали из ЕУ (поготово непријатељи Русије као што су то Британија, Шведска, све балтичке земље, Пољска, али и многе друге) притискају и притискаће власт у Србији да што пре потпише 'обавезујући споразум' са 'властима' на Косову и Метохији, да се та ствар што пре збрза, јер се геополитичка ситуација полако, али видно мења у корист Србије. Жури им се јер им време измиче, не због тога што би желели Србију у ЕУ, већ због тога што мисле да још увек имају моћ да је сломе (искористе против Русије), па да је одбаце као што су то већ учинили са Грузијом, а можда и са Украјином.

Правници и дипломате ће у будући 'обавезујући споразум' да уграде у суштини такве правне механизме који ће унапред и на неодређено време да спрече Србију да учини било шта против Косова и Метохије чак и после неизвесног пуног приступања Србије ЕУ. [Да не буде да нисмо били јавно упозорени унапред.] Такав обавезујући споразум ће бити између државе Србије и 'државе Косово'. Могуће је да ће ЕУ уз помоћ неког правног маневра да буде страна у уговору (да се Власи не сете да је циљ торпедовање

Србије).

Да ли ће такав обавезујући споразум бити ратификован у Скупштини Србије? Да ли ће се поново државне институције прогласити ненадлежне као што је то био случај са наводно 'политичким', а не 'правним' Бриселским споразумом? Манипулатори ће покушати да обману јавност у Србији причом да је то обавезујући споразум између Београда и Приштине као да га потписују градоначелници Београда Синиша Мали и Приштине Шпенд Ахмети, а не две 'суверене' државе.

Многу учесници у расправи и одлучивању око пута Србије у ЕУ деле мишљење Сузане Грубјешкић која је 'Оценила је да највећу препреку за то представља дијалог са Приштином, који би како каже, према неким сценаријима требало да се заврши до краја мандата Федерике Могерини, односно до краја 2019. године.'^[28] Такво представљање ствари јавности је најобичнија манипулација чињеницама и довођење јавности у тешку заблуду. Није у питању никакав 'дијалог са Приштином' као препрека на путу ка ЕУ, дијалог се може вршити јалово и у недоглед. У питању је срж ствари, а то је исход 'дијалога': потпуно попуштање Србије пред свим битним захтевима ЕУ, Немачке и владе у Приштини. У 'дијалогу' са Приштином Србија треба да за зеленим столом потпуно одустане од Косова и Метохије, а да за узврат достојанствено прими утешну награду у виду отварања нова два-три поглавља која су само увод за нова условљавања Србије.

Власт у Србији је својом понављаном дугогодишњом причом да је основни циљ Србије приступање ЕУ себи унапред неразумно избила из руке снажне преговарачке адуте: Због чега би друга страна (двојац ЕУ и 'Приштина') учинили било какве уступке Србији? Србија бесконачно попушта у преговорима, а не добија ништа за узврат. Сетимо се 2015. и победе Србије од 5:0 над Косовом у Бриселу^[29] која је после само неколико дана претворена у пораз са 'одузимањем казних бодова'. Попуштањем Србија за узврат добија још жешће уцене на свом неповратном европском путу.

Заједница српских општина из Бриселског споразума није никакав велики добитак за Србе и Србију како се то нашироко представља у јавности. Сам Устав 'државе Косово' у члану 124 наводи да општине које то желе могу да имају 'међуопштинску и прекограничну сарадњу'. Дакле Заједница српских општина није никакав ни уступак ни посебан добитак јер 'право државе Косово' већ пружа такву могућност. А и то што је потписано у Бриселу није спроведено са косовске стране већ годинама.

Бескрајно одуговлачење у примени Бриселског споразума на Косову и Метохији је стигло до те тачке да су многи заборавили на то када је потписано требало да буде спроведено. Нема више никакве сумње да је игра на карту бескрајног олагања и одуговлачења примене договореног, а све на сталну и велику штету Срба, у прећутном договору и са очигледном пуном подршком ЕУ властима у Приштини. Да такве јасне подршке властима на Косову и Метохији нема, ЕУ би санкционисала ту страну још пре више година. Али тога нема. Оно чега има, то је стални притисак на Србију да попушта, а да за такво попуштање за узврат добије наставак још жешћих притисака. Ето колико вреди за Србију чак и битан *писани* документ у којем је централа ЕУ значајан и активан учесник.

До када ће власт у Србији да настави да пристаје на наведени третман? Или тог краја на неповратном и славном путу у урушавајућу ЕУ за власт у Србији нема. Ако је таква

дугорочна политика власти у Србији, друге стране немају никакве мотиве да пружи било какве уступке. И да не заборавимо, стићиће неки фондови Србији из ЕУ да се замажу очи јавности, али колико од тога иде шароликим невладиним организацијама, а колико стигне до грађана, то је већ друга прича.

Колико има клопки, прича о једном, а делања о потпуно другом на бескрајном путу у ЕУ јасно показује дволичност ЕУ у погледу Србије и гасовода из Русије. Са једне стране званичници ЕУ били су јавно наклоњени Србији и 'Јужном току'. У исто време, званичници ЕУ нудили су Русима иза леђа Србије да изграде гасовод 'Источни ток' који би заобишао Србију. Министар за иностране послове, Ивица Дачић, је нагласио 'да такво лицемерје од функционера у Бриселу није могао ни да замисли, јер су они били главни који су учинили све да пропадне пројекат Јужни ток.'^[30] Јужни ток је годинама био слављен у Србији као огроман пројекат који би не само обезбедио сигуран доток гаса, већ и пројекат који би доносио значајна средства због протока гаса у друге земље.

Централа ЕУ, али и њене земље чланице захтевају од Србије да уведе економске санкције Русији. То је невиђена подмуклост и дрскост према Србији. Од Србије се захтева да не продаје Русији између осталог домаће јабуке, шљиве и понеку шунку (можда ће бити забрањена и потрошња руске вотке у Србији). У исто време када су на снази санкције ЕУ према Русији, државе ЕУ развијају војну сарадњу са Русијом. Европска комисија је одобрила сарадњу између немачког Даимлера и руског Камаза за производњу оклопних возила.^[31] Италијански Ивецо снабдева Русију великом количином оклопних возила која су отпорна на експлозије мина.^[32] Толико о принципима ЕУ и о томе како у стварности ЕУ види Србију и како и колико рачуна на њу у дугом року.

Искуства бивших социјалистичких држава које су приступиле ЕУ јасна су и поучна за Србију. Имајући слабашну привреду која није у стању да издржи конкуренцију предузећа из 'старе' ЕУ, земље бившег Истока морају да имају отворене границе за трговину унутар ЕУ. Потрошња се повећала, али је дуг иностранству вртоглаво порастао. Бивше социјалистичке земље очекивале су у ЕУ сласну 'економску крофну', а добиле су од тога рупу у крофни. Само на пример, Пољска се задужила у иностранству са €95 милијарди у 2004. када је приступила ЕУ на €320 милијарди 2016; Румунија је повећала свој дуг са €28 милијарди 2007. на €92 милијарде 2016. Дужничко ропство и његов раст је потка у свим тим замљама. Иста колонијална будућност очекује и Србију још више него што је то случај сада.^[33] Садашње благо смањење дуга Србије према иностранству је више исход постигнут манипулацијом девизним курсем (динар је прецењен) него што је то показатељ стварног стања.

Бугарска је од земље цењене извознице пољопривредних производа постала у ЕУ увозник истих! Домаћи пољопривредници не могу да издрже конкуренцију осталих високо субвенционисаних западних пољопривредника јер Бугарска прима субвенције за пољопривреду из Брисела још увек на кашичицу. Слична судбина очекује и Србију у ЕУ. Због свега тога лондонски Економист сматра да 'Турска, западни Балкан, Украјина и Грузија могу да преферирају придружени статус уместо садашње незадовољавајуће ситуације у којој им се говори да су квалификоване за пуноправно чланство, али знају да им никада неће бити дозвољено да уђу у чланство.'^[34]

7. Закључак

Магловита 'европска перспектива' за Србију је већ одавно излизана од понављања и мало ко у њу у народу истински верује. Наш генерални закључак је подупрт неизвесном будућношћу евро-зоне и ЕУ. Већ више година нико нигде, чак ни највећи занесењаци, не говоре о блиставој будућности ЕУ. Говори се о спасавању 'Титаника'.^[35] Зато треба да се сви пробудимо и ослободимо митова, поготово излизаних. Први мит на списку је мит о приступању ЕУ, поготово бољитку који то доноси. Чак и врховна политичка елита у ЕУ поставља питање опстанка ЕУ.^[36] Министарство одбране Немачке разрађује планове који укључују пропаст ЕУ,^[37] а Британија је напушта.

Уколико се превирања у ЕУ наставе или не дође до економског раста који дотиче доста дуго запостављену средњу класу или се настави равнодишност према интеграцији која не доноси осетне позитивне економске резултате (запосленост, поготово младих) као што је то био случај од 2008, државе централне и источне Европе ће и даље остати у дужничком ропству. Имаће отворена домаћа тржишта за производе и услуге са запада ЕУ којима не могу да конкуришу да домаћем тржишту. Њихов дефицит у трговини и државни дуг рашће у недоглед. Уколико се Брегзит покаже успешним за Британију, друге државе могу да размотре сличне кораке. Због тога централа ЕУ покушава да загорча Брегзит колико је то год могуће. Треба имати на уму да је Брегзит није разлог растакања ЕУ, већ је само предзнак таквог развоја. Емануел Макрон, јасно упозорава на могући распад ЕУ после Брегзита.^[38] Да ли то власт у Србији чује и схвата?

Шта добија Србија као вазална држава у дужничком ропству за узврат за све своје неповратне уступке? Највећи успех ђавола је да убеди народ да ђаво не постоји. ЕУ је у егзистенцијалној кризи. Њена очигледна нефункционалност и нестабилност је свима видна. Еврозона је проузроковала економску катастрофу на југу ЕУ и добро функционише (за сада) само у прилог Немачке. Уместо да спаја земље ЕУ, евро их фактички раздваја. Крупни проблеми се нагомилавају, а слоге у погледу решења око битних питања нема већ једну деценију. Чак и ако се земље чланице око нечега тешко сложе као што је то расподела најезде миграната из муслиманског света, такве одлуке се нити поштују, а нити спроводе. На свом 'европском путу без повратка', Србија постаје плен ЕУ и може лако да буде командно одређена у централу ЕУ као крајње одредиште за те нежељене мигранте, чак и ако никад раније ногом нису крочили на тло Србије. Ипак, скоро сви мигранти немају жељу да остану у Србији већ да оду на запад и север ЕУ.

ЕУ се истински занемарује изнутра. Елита у ЕУ бауља кроз маглу нагомиланих проблема, а решења ако их понекад привремено пронађу, то је као што су то чинили средњевековни врачеве који су преписивали пијавице ако лек. Да ли вреди чинити неповратне уступке ЕУ за такву 'надокнаду'? Шта чинити у таквој ситуацији?

Ако нисмо приступили ЕУ пре 30 година када када смо^[39] то јавно први предлагали^[40] у тадашњој држави и били оспоравани^[41] и када је тадашња Европска заједница била светионик и нада свеукупног бољитка, сада треба да учунимо исто што чини и ЕУ према Србији. ЕУ се прави као да жели да има Србију у свом чланству, а Србија треба да се прави као да жели у ЕУ, јер свима постаје све јасније да од приступа ЕУ нема ништа упркос депортацији.

Погрешно смо сматрали још 2006. да ће ЕУ да захтева на крају пута Србије у ЕУ признање независности Косова и Метохије као једну од највећих горких и последњих 'цена' за приступање.^[42] Ситуација је много гора по Србију од наших давнашњих предвиђања. Та цена ('Правно обавезујући споразум' и још много тога) се све мање прикривено захтева сада када Србија није прешла ни десетину пута ка ЕУ. Шта ће се још више захтевати од Србије на половини и до краја бесконачног и неизвесног пута? Да ли ће тада још увек постојати ЕУ? У каквом стању? Списак тих вероватних захтева је унапред познат. Изнели смо га као упозорење одавно на станама овог портала.^[43] Цена приступа ЕУ је превисока за Србију и неповратна за будући низ генерација, а каква је од тога корист за Србију и све Србе?

Хрватска сада има прилику да снажно држи Србију на поводцу и да извуче из Србије на мирнодопски начин нешто што се неће лако поновити вероватно током једног миленијума. Да ли ико разуман сматра да ће Хрватска олако испустити овакви златну прилику? Хрватска има и право и могућност да то искористи. Не треба ту да има никакве љутње према Хрватској. Такво право и могућност имају и све русофобичне државе у ЕУ (Балтик, Шведска, Пољска,...). Друга је ствар да ли Србија треба да пристане на такве захтеве? У исто време власт у Србији има златну миленијумску прилику и да избегне битку за заленим столом у којој нема никакве изгледе за успех и да напусти мит о ЕУ као што су то за сада учинили Британци.

Занимљива је и поучно-видовита изјава Министра за иностране послове Хрватске, Мире Ковача '...Србија никада, понављам никада неће ући у Европску унију.'^[44] Истоветно је изјавио и хрватски Министар одбране Анте Котромановић.^[45] Треба их држати за реч да се у Србији спасе што се спасти може.

Ако ли ти опоменеш безбожника да се врати са свога пута,
а он се не врати са свога пута,...
ти ћеш сачувати своју душу.
Језекиљ, 33:9

Аутор је редовни члан Матице српске у Новом Саду

---

[1] Немачка је држава која је била један од снажних стубова стабилности и напретка у Европи у протеклих пола века. Први пут се догађа да Немачка не може да формира владу месецима после избора, као да следи пример нефункционалне Белгије. А када влада једном буде формирана, биће ослабљена и неће имати пређашњу моћ да спроводи дубље реформе ни код куће ни у ЕУ.

[2] BBC, 'Theresa May seeks to reassure UK's Polish residents', 21.12.2017.

[3] Geopolitical Futures, 'Power on the periphery of Europe', 22.12.2017.

[4] [J. Berendt](#) and [J. Kanter](#), 'Poland opposes 2nd term for Donald Tusk, an ex-Premier, to lead E.U. Council', New York Times, 08.03.2017.

[5] D. Boffey, 'Poland risks losing EU voting rights in dispute over reforms to judiciary', The Guardian, 19.12.2017.

[6] Европска комисија је покренула поступак у Суду против Пољске, Чешке и Мађарске јер су одбиле да прухвате обавезне квоте за прихват миграната ('EU rebels Poland, Hungary show united front', EurActiv, 03.01.2018).

[7] [K. Mansfield](#) i [M. Pallenberg](#), 'They invited us - Refugee says Germany wanted migrants', The Express, 14.12.2016.

[8] P. Wintour, 'EU takes action against eastern states for refusing to take refugees', The Guardian, 13.06.2017.

[9] G. Friedman, 'Europe's era of harmony is over', Geopolitical Futures, 13.12.2017.

[10] G. Friedman, 'Europe's era of harmony is over', Geopolitical Futures, 13.12.2017.

[11] C. Bremner, 'Emmanuel Macron lays out dream of closer ties for EU nations', The Times, 26.09.2017.

[12] <http://www.dw.com/en/opinion-we-can-still-stop-the-balkanization-of-the-eu/a-37521577> (приступљено 04.01.2018).

[13] 'Пут који је изабрала ЕУ је да створи институције чији је начин функционисања opak и чије заповедништво не може лако да се схвати. ... ауторитарианизам је заснован на комплексности. ... О безброју тамних мрља које чине огромну сложеност структуре ЕУ не може да се преговара. Делом, та сруктура постоји да не може да се схвати' (G. Friedman, 'The EU: Authoritarianism through complexity, Geopolitical Futures, 24.07.2017).

[14] 'Ана Брнабић: За Србију је приступање ЕУ попут маратона; Не мислим да ће признање Косова бити предуслов за улазак', Нова српска политичка мисао, 03.10.2017.

- [15] 'Дачић: Ући ћемо у ЕУ, па изаћи ако је лоше', Правда, 25.09.2013.
- [16] 'Интервију РТС-а: Ивица Дачић', РТС, 22.04.2013.
- [17] 'Михајловић: Србија ће до 2020. бити део Европске уније', Политика, 21.12.2015.
- [18] Живковић је 2003. обећао пуноправно чланство до 2007, а Борис Тадић је 2008. обећао приступање 2013. ('Дуго чекање на Европу', Политика, 01.12.2015).
- [19] Немачки амбасадор (а Немачка је земља која има један од пресудних утицаја у ЕУ), Андреас Цобел, је за време свог мандата у Србији проценио (априла 2007) да Србија треба да ради на томе да за 20 до 25 година буде у ЕУ (ББЦ, 'Извињење Андреаса Цобела', 12.04.2007.
- http://www.bbc.co.uk/serbian/news/2007/04/printable/070412_cobel_kosovo.shtml (pristupljeno 04.01.2018).
- [20] https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/white_paper_on_the_future_of_europe_en.pdf (pristupljeno 04.01.2018).
- [21] 'Вучић и Макрон разговарали о европском путу Србије', Блиц, 06.01.2018.
- [22] S. Khan, 'Brexit: Macron warns Europe could split after Britain leaves EU and calls for unity', The Independent, 05.01.2018.
- [23] 'Јункер најавио стратегију могућег уласка Србије у ЕУ 2025. године', Блиц, 14.09.2017.
- [24] Спор око границе је и даље активан између Хрватске и Словеније, две чланице ЕУ. Увлачење још једног таквог спора (граница на Дунаву) у ЕУ неће бити дозвољено. То ће морати да се реши пре 'приступања' Србије ЕУ. У могућем решавању наведеног спора, ЕУ ће стати на страну своје земље чланице што је потпуно очекивано и нормално.
- [25] Члан 4.2 Лисабонског споразума наводи да ће ЕУ да поштује територијални интегритет земаља. Али ово важи изгледа само за земље чланице ЕУ.
- [26] РТС, 'Јоксимовићева: До краја јуна да отворимо два или три поглавља', 24.04.2017.
- [27] G. Gotev, 'Britain to offer €20 billion for Brexit divorce bill', EurActiv, 20.09.2017.
- [28] 'Сузана Грубјешић: Овим темпом Србија за 12 година затвара поглавља; највећу препреку европских интеграцијама представља дијалог са Приштином', Нова српска политичка мисао, 03.01.2018.
- [29] Б92, 'Ђурић: Србија у Бриселу победила са 5:0', 25.08.2015.
- [30] 'Дачић: ЕУ нудила Русији да гасовод заобиђе Србију', Политика, 18.06.2015.
- [31] 'Brussels blesses merger between Daimler and Russian military vehicle producer',

EurActiv, 26.02.2015.

[32] StopFake, 'L'Italia commercia armi con la Russia malgrado le sanzioni', 13.02.2016.

[33] Под врло амбициозним, рекли би смо чак нереално оптимистичким, претпоставкама, Светка банка прогнозира да ће замљама Западног Балкана бити потребно 60 година да достигну ниво дохотка у ЕУ ('Светска банка: Земљама западног Балкана требаће 60 година да достигну ниво дохотка ЕУ, Бета, 30.11.2017).

[34] 'Can Europe be saved', The Economist, 25.03.2017.

[35] 'Renzi compares EU to sinking Titanic's orchestra', EurActiv, 11.02.2016.

[36] J. Dailey, 'The EU still hasn't understood that it is a totalitarian institution', The Telegraph, 17.09.2016; J. Brunson, 'Junker admits EU faces "existential crisis"; State of the Union', Financial Times, 15.09.2016.

[37] J. Rankin, 'Jean-Claude Juncker: EU is facing existential crisis', The Guardian, 13.09.2016.

K. von Hammerstein, 'Militärplaner halten Zerfall der EU für denkbar', Der Spiegel, 04.11.2017.

P. Mason, 'The Germans are making contingency plans for the collapse of Europe. Let's hope we are too', The Guardian, 06.11.2017.

[38] S. Khan, 'Brexit: Macron warns Europe could split after Britain leaves EU and calls for unity', The Independent, 05.01.2018.

[39] Поучна је прича Хенрика Ибзена из 1882. о дуготрајној борби против зла у друштву доктора Стокмана из 'Народног непријатеља' (Београд: Просвета, 1968).

[40] М. Јовановић, 'Подлога за брже размишљање', Економска политика, 14.03.1988.

[41] Б. Вербич, 'Подлога за погрешно размишљање', Економска политика, 28.03.1988.

[42] М. Јовановић, 'Колико Европска унија треба Србију и колико Србија треба Европску унију? Основна питања и одговори', Нова српска политичка мисао, 28.09.2006.

[43] М. Јовановић, 'Европска унија је била лепа док је трајала', Нова српска политичка мисао, 10.05.2013; М. Јовановић, 'Србија на трулој европској дасци', Нова српска политичка мисао, 20.01.2015.

[44] 'Ковач опет прети: Србија никада неће постати чланица ЕУ', Б92, 20.08.2016.

[45] 'Хрватски министар нам поручује: Србија никада неће ући у ЕУ', Правда, 30.10.2015.